

прогнозна рентабельність власного капіталу; $K_{кр}$ – коефіцієнт достовірності прогнозних показників відповідно до категорії кредитного ризику.

Процедури формування бюджету резервних коштів полягають у наступному: порівняння наявних джерел фінансування з визначеними за результатами аналізу резервами для покриття втрат за об'єктами ризиків; аналіз ефективності формування резервів; вибір альтернативи бюджету за критерієм вартості, скоригованої на інфляцію, резерви і ризики, залежно від обмежень розподілу власних фінансових ресурсів на реінвестування, дивіденди та резерви; розробка бюджету резервних коштів. Оцінка ефективності резервів економічного потенціалу проводиться на основі показників покриття ризиків, вартості і ліквідності резервів та модифікованого критерію вартості підприємств. Для організації такого контролю запропоновано внутрішній нормативний документ «Положення про порядок організації контролю резервних коштів для покриття втрат від ризиків», який розкриває цілі і завдання, принципи організації, послідовність, методи контролю, інформаційне забезпечення, впровадження і розвиток цієї системи. Результати контролю ефективності резервів використовуються для прийняття рішень щодо резервування коштів на покриття втрат від ризиків і їх інвестування в активи.

Впровадження методологічних засад щодо організації системи поб'єктного контролю в антикризовому управлінні підприємства створює надійну основу для побудови та реалізації протиризикового механізму.

УДК 336.225.674

СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ ПОДАТКОВОГО АУДИТУ ДІЯЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Б. В Костюк

*Київський національний торговельно-економічний університет, вул.
Кіото, 19, м. Київ, Україна, 02156, e-mail: kostyuk1991@gmail.com*

Фінансова стабільність будь-якого підприємства тісно пов'язана з величиною його податкових зобов'язань та істотністю його податкових ризиків, що обумовлює зростання ролі податкового аудиту. Саме на податковий аудит керівництво покладає завдання одержання повної, достовірної та об'єктивної інформації про правильність вирахування податкових зобов'язань відповідно до норм податкового законодавства, від чого, у свою чергу, нерідко залежить функціонування і розвиток організації.

Популярність послуг податкового аудиту організацій різного профілю діяльності на ринку обумовлена наступними факторами: складною системою оподаткування; постійно мінливим податковим законодавством; наявністю великої кількості суперечливих судових справ з податкових питань; недостатньою компетентністю керівників і співробітників бухгалтерських служб; прагненням організацій отримати високоякісні аудиторські консультації з питань планування оподаткування з метою полегшення податкового навантаження.

Під податковим аудитом розуміється виконання аудиторською організацією спеціального аудиторського завдання з розгляду бухгалтерських та податкових звітів економічного суб'єкта з метою

вираження думки про ступінь достовірності та відповідності податкової звітності нормам, встановленим законодавством.

Податковий аудит – перевірка правильності, своєчасності та повноти обчислення податків відповідно до чинного законодавства, а також своєчасності, повноти і правильності формування та подання до податкових органів усіх форм податкової звітності. Перевірка податкових зобов'язань можлива як шляхом проведення податкового аудиту, так і шляхом проведення погоджених процедур з перевірки обчислення податкових зобов'язань. Важливість податкового аудиту полягає у своєчасній оцінці податкових ризиків підприємства і в зведенні їх до мінімуму.

Податковий аудит – це перевірка аудиторською організацією бухгалтерських та податкових звітів, що має своєю метою складання експертного думки про ступінь їх достовірності та відповідності нормам існуючого податкового законодавства. Перевірки, крім цього, піддаються порядок формування, сплати та відображення в обліку податків та інших платежів до бюджетів усіх рівнів і позабюджетні фонди.

Метою проведення податкового аудиту є крім підтвердження вірогідності даних податкових декларацій, правильне нарахування податкових платежів у бюджет, але і розробка пропозицій з покращення фінансово-господарської діяльності підприємства [1, с. 60]. У межах підприємства виконання даних функцій варто покладати на головного бухгалтера та фінансового директора, адже перевірка правильності та своєчасності нарахування та сплати податків компанією є прямими посадовими обов'язками даних спеціалістів.

Податковий аудит є процедурою необов'язковою, його проводять з ініціативи підприємства в ті терміни і в тому обсязі, які були встановлені в договорі між замовником і безпосередньо аудитором. Податковий аудит може бути проведений на вимогу фінансово-кредитних організацій і страхових фірм, наприклад, у разі отримання кредиту або оформлення договору. У тих випадках, коли замовник вирішує піддати перевірці податковий облік та звітність своєї організації, аудит оподаткування може бути включений в загальну частину аудиту.

Умовою ефективності податкового аудиту є його своєчасність. Цей фактор має визначальне значення не тільки при виявленні недоплат (необхідність подання декларацій до початку податкової перевірки), але і при виявленні переоплат.

Виявлення недоплат дозволяє організації завчасно, тобто до початку податкових перевірок, убезпечити себе від нарахування штрафів, представивши податковим органам уточнені декларації, погасивши при цьому недоплату і пеню. Виявлення помилок, які привели до зайвої сплати податків, що залежать найчастіше не від кваліфікації бухгалтерської служби, а від мінливості тлумачення податкового законодавства, дає можливість або повернути з бюджету гроші, або скоротити поточні і майбутні податкові зобов'язання [2, с. 95].

Застосовуючи аналітичні процедури при проведенні податкового аудиту, є можливість одержати набагато більше інформації для проведення більш якісного і повного аудиту. Зокрема, при цьому можна визначити фактори, що впливають на величину податкових зобов'язань; структуру і динаміку податкових платежів організації; оцінити потенційні податкові ризики організації і податкові порушення тощо.

У процесі проведення податкового аудиту, компанія-аудитор намагається вирішити всі питання, пов'язані з оптимізацією і плануванням

оподатковування саме з дотриманням інтересів замовника. При цьому, податковий аудит має на меті здійснення ретельного контролю з приводу грамотності і обґрунтованого розрахунку та сплати податків і зборів, правильного використання пільг компанії з оподатковування, точного відбиття в податковій звітності різних операцій (які нерідко не прописуються в законодавстві). Крім цього, у процесі податкового аудиту проводиться ретельна перевірка відповідності складених податкових декларацій діючому податковому законодавству [3, с. 37].

Усі заходи, проведені в рамках аудиту податків, дають можливість мінімізації податкових ризиків. У кінцевому результаті дії аудитора дозволяють запобігти ризику залучення керівної особи до будь-якої відповідальності перед державними податковими органами.

В процесі аудиту фінансової (бухгалтерської) звітності аудитором перевіряються питання правильності обчислення сплати податків, проте на відміну від податкового аудиту дані питання перевіряються вибірковою способом, і найчастіше обсяг вибірки недостатній для вираження думки про достовірність фінансової (бухгалтерської) звітності в напрямку податкового обліку та є не презентабельним для висловлення думки про достовірності податкової звітності. Таким чином, податковий аудит може виступати як частина загального аудиту, так і самостійним напрямком.

Податковий аудит може включати перевірку та оцінку: обґрунтованості витрат для цілей оподаткування; контрагентів на критерій «сумлінності»; угод з взаємозалежними особами; відповідності ринкового рівня застосовуваних цін як за видатками, так і прибуток, в тому числі по знижкам / бонусам покупцям і постачальникам; наявності, правильності оформлення і відображення в обліку первинних видаткових документів; реєстрації та ведення обліку по відокремленим підрозділам; обґрунтованості виплат за трудовими договорами (премій, бонусів і компенсацій витрат співробітників); правильності розрахунку і сплати податків і зборів.

Сучасні технології податкового аудиту діяльності суб'єктів господарювання включають наступні технології [4, с. 65]:

- розробка пропозицій та рекомендацій щодо поліпшення існуючої системи оподаткування господарюючого суб'єкта;
- розробка оптимальних механізмів нарахування податків з урахуванням особливостей господарюючого суб'єкта;
- розробка рекомендацій з повного і правильного використання господарюючим суб'єктом податкових пільг;
- розробка комплексу заходів, спрямованих на оптимізацію податків і зниження податкових ризиків в рамках чинного законодавства;
- попередній розрахунок податкових платежів при різних варіантах договірних відносин господарюючого суб'єкта та видах діяльності;
- розробка рекомендацій щодо досягнення відповідності принципів податкового обліку, що застосовуються окремими підрозділами і філіалами, єдиній системі податкового планування, діючої у господарюючого суб'єкта;
- розробка пропозицій щодо створення у господарюючого суб'єкта системи внутрішнього контролю за правильністю обчислення податків і зборів;
- розробка пропозицій щодо адаптації діючої системи податкового планування та обліку до можливих змін вимог податкового законодавства;
- постановка податкового обліку;

- податкове планування та оптимізація оподаткування;
- податкове супроводження у вигляді поточного консультування з питань застосування норм податкового законодавства та ін.

Таким чином, проведення податкового аудиту на підприємствах України має велике практичне значення із метою виявлення порушень вимог податкового законодавства. Під аудитом розуміється незалежна перевірка бухгалтерської звітності підприємства з метою вираження думки про вірогідність такої звітності. Податкова складова аудиту сьогодні слабо регламентована діючими нормативними документами. Не врегульований ряд суттєвих питань, що визначають технологію податкового аудиту, відсутні чіткі рамки податкової складової аудиту. Крім того, відсутні методичні розробки з організації і проведення податкового аудита. Усе це зумовлює актуальність подальшої розробки правових, методологічних і методичних основ проведення податкового аудиту.

Список використаних джерел

1. Глущенко В. В. Вектори розвитку податкового аудиту в Україні / В. В. Глущенко, І. Є. Риженко // *Фінанси України*. – 2010. – № 1. – С. 59–63.
2. Давидов Г. М. Аудит : навч. пос. / Г. М. Давидов – К. : Т-во «Знання», КОО, 2009. – 363 с.
3. Попова Л. В. Аудит налогообложения : учебн. пособ. / Л. В. Попова, Л. Н. Никулина. – М. : Дело и Сервис, 2009. – 192 с.
4. Петрик О. А. Роль аудиту на сучасному етапі розвитку економіки України / О. А. Петрик // *Роль і місце бухгалтерського обліку, контролю і аналізу в розвитку економічної науки і практики : зб. матеріалів II Міжнародної науково-практичної конференції 6-7 грудня 2012 р.* – К. : КНЕУ, 2012. – С. 64–66.

УДК 657.6

ПРОФЕСІЙНА ЕТИКА АУДИТОРІВ

Б. В. Кравчук

*ІФНТУНГ, вул. Карпатська, 15, м. Івано-Франківськ, Україна, 76019,
e-mail: oa@nung.edu.ua*

Аудиторська діяльність — це професійна діяльність, яка має свій етичний колекс, оскільки особи, що займаються лією діяльністю, зацікавлені в взаємодовірі та високій якості наданих послуг. Для аудиторів є важливим, щоб їхні клієнти довіряли якості надитв та інших наданих ним послуг. Етична проблема виникає в випадку, коли аудиторв необхідно самостійно зробити вибір. При цьому етичною поведінкою буде така, яка більш корисна та відповідатиме моральним нормам і принципам професійної етики. Задовлення потреби клієнтів — це не кінцева мета аудитора. Аудиторські норми і правила, насамперед, визначаються інтересами суспільства, вони допомагають незалежним аудиторам в підтримці прозорості і реальності фінансової звітності, що подається її користувачам. Консультації з питань управління фінансовими ресурсами суб'єкта підприємництва сприяють їхньому ефективному використанню. Послуги внутрішніх та зовнішніх аудиторів забезпечують впевненість в правильному функціонуванні системи внутрішнього контролю